

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1185 2, 25, 31, 32, 63, 75
STRAIPSNIŲ IR 3 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP NR. 18-1719; TAIS Nr. 18-10473(2))**

2018-10-26 Nr. NV-2858

Vilnius

Projekto rengėjas: Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: įgyvendinant EP ir Tarybos Direktyvą (2017-09-13) siekiama pagerinti knygų, kitų alternatyviu būdu pakeistų kūrinių prieinamumą akliesiems, turintiems regos sutrikimų ar kt. spausdinto teksto skaitymo negalių turintiems asmenims.

Dabartinė situacija:

Visuotinai pripažįstama, kad aklieji, turintys regėjimo sutrikimų ar kt. skaitymo ar suvokimo sutrikimų turintys asmenys vis dar susiduria su daugybe kliūčių naudotis knygomis ir kt. kūriniais, kuriuos saugo autorių ir gretutinės teisės. Todėl būtina papildyti galiojančiame Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme numatytą išimčių ir apribojimų autorių teisėms reglamentavimą, kuris užtikrintų kūrinių konvertavimą į alternatyvią formą, skirtą akliesiems, regėjimo sutrikimų ar kitą spausdinto teksto suvokimo negalią turintiems asmenims; numatyti sąlygas tarpvalstybiniam prieinamos formos kopijų keitimuisi.

Projekto esmė: siūloma pakeisti Įstatymą papildant naujomis dalimis, kuriose pateikiamos sąvokos:

- „*įgaliotasis subjektas*“ - valstybės įgaliotas vykdyti nekomercinę švietimo, mokymo ar susipažinimo su informacija, veiklą (pvz. bibliotekos, švietimo institucijos, ne pelno siekiančios organizacijos);
 - „*naudos gavėjas*“ – tai subjektų grupės, kurioms gali būti taikomos Direktyvoje numatytos autorių teisių ir gretutinių teisių išimtys (aklieji, turintys regėjimo sutrikimų, suvokimo, fizinę negalią);
 - „*prieinamos kopijos*“ - alternatyviu būdu pakeisti kūriniai (pvz. Brailio raštas, stambus šriftas, garso knygos, radijo transliacijos).
- ✓ numatoma, jog įgaliotieji subjektai prieinamos formos kūrinių kopijas galės teikti ne tik Lietuvos Respublikoje esantiems subjektams, bet ir visoje ES;
 - ✓ įgaliotieji subjektai kūrinius galės atgaminti, viešai skelbti, padaryti prieinamais kompiuterių tinklais (internete), platinti tik naudos gavėjams ar kitiems įgaliotiesiems subjektams;
 - ✓ techninės apsaugos priemonių išimtys bus taikomos neįgalių žmonių naudai;
 - ✓ nustatoma, kad įgaliotasis subjektas turi imtis reikiamų priemonių, kad atgrasytų nuo neteisėto atgaminimo, platinimo, paskelbimo visuomenei ar prieinamo formato kopijų pateikimo;
 - ✓ akcentuojama asmens duomenų tvarkymo svarba.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: suderinta su Teisingumo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ūkio ministerija, Europos teisės departamentu ir kt. institucijomis. Dėl Teisingumo ministerijos pastabos, į kurią neatsižvelgta (dėl „*įgaliotojo subjekto*“ sąvokos apibrėžties), teikiama Derinimo pažyma.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Teikiamą projektą siūloma tikslinti atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadas, pateiktas pažymoje Nr. NV-2832.
- Atkreiptinas dėmesys, kad teisės aktai, būtini Direktyvai įgyvendinti, turi įsigalioti ne vėliau kaip 2018-10-11.
- Siūloma svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai apsvarsčius Tarpinstituciniame pasitarime.

Nomeda Poderienė, tel. 8 706 61 816, el. p. nomeda.poderiene@lrv.lt